

Työ- ja elinkeinoministeriö

Suomen Yrittäjien Työttömyyskassan lausunto koskien TYJ:n lausuntoa hallituksen esityksestä työttömyysturva- ja vuorotteluvapaajärjestelmän toimeenpanon järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (TEM19:00/2019)

Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa (SYT-kassa) pitää lakiesitystä työttömyysturvaa yksinkertaistavana ja työttömyysturvan toimeenpanoa keventävänä muutoksena, joka vähentää sitä kaksinkertaista työtä, jota TE-hallinto ja etuuden maksajat tällä hetkellä osittain tekevät. SYT-kassa katsoo, että hakijoiden etuuksiin liittyvä asioiden hoitaminen myös helpottuu, kun hakija asioi vain etuuden maksajan kanssa.

SYT-kassa haluaa kuitenkin tuoda esiin kassan näkemyksen seuraavista lausunnon kohdista:

Yritystoimintaa koskevat säännökset

Yritystoimintaa koskevat säännökset ovat erittäin monimutkaisia, toimeenpano on työlästä ja edellyttää useiden eri asioiden selvittämistä ennen päätöksentekoa. Säännöksissä viitataan yrittäjämääritelmään (TTL 1 luku 6 §) ja siihen, milloin yritystoiminta on esteenä etuuden maksamiselle TTL 2 luku 5-9 §). Työttömyyskassojen yhteisjärjestö on omassa tehtävien siirtoa koskevassa lausunnossaan esittänyt, että käynnistettäisiin pikaisesti lainsäädäntötyö yrittäjyyttä koskevien säännösten yksinkertaistamiseksi. SYT-kassa kannattaa myös yritystoimintaa koskevien säännösten yksinkertaistamista, jos tämä yksinkertaistaminen ei heikennä yrittäjän työttömyysturvaan liittyviä saamisehtoja. SYT-kassa toteaa, että jos esimerkiksi vain YEL-vakuutetut jatkossa määriteltäisiin yrittäjiksi, etuuden saajan olisi toki helpompi hahmottaa oma statuksensa työttömyysturvassa (palkansaaja vai yrittäjä).

Työvoimakoulutus

Työttömyysturvalain 10 luvun 5 §:n 1 momentissa säädetään työvoimakoulutusta koskevista erityissäännöksistä seuraavasti: Työvoimakoulutukseen osallistuvalla maksetaan koulutuksen ajalta työttömyysetuutta kuten 2 §:ssä säädetään, vaikka:

- 1) hänet on 2 luvun 5 §:n nojalla katsottava päätoimiseksi yrittäjäksi; tai
- 2) hän ei ole työtön tai lomautettu, jos hän on työttömyysuhan alainen

Jos opiskelijalla on oikeus työttömyysetuuteen kohdan 1 perusteella, hänelle maksetaan koulutuksen ajalta perusosaa sekä lapsikorotusta. Jos opiskelijalla on oikeus työttömyysetuuteen kohdan 2 perusteella, hänellä on oikeus myös ansiopäivärahan ansio-osaan.

Lakiehdotuksessa 10 luvun 5 §:n 2 momentti on poistettu ja 1 momentin kohta 2 (työttömyysuhan alainen) on muutettu seuraavasti: hän ei ole työtön tai lomautettu, jos hänet on irtisanottu työsopimuslain 7 luvun 3, 7 tai 8 §:ssä taikka merityösopimuslain 7 luvun 3, 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuista syistä tai hän on määräaikaisessa työsuhteessa.

SYT-kassa painottaa em. kohdassa huomioimaan, että jos lain tämänhetkinen 5 § 2 momentti jäisi voimaan, yrittäjän oikeus 6 luvun 2 § 1 momentin mukaiseen ansiopäivän ansio-osaan poistuu lakiehdotuksen myötä, koska ehdotuksen mukainen kohta 2 koskee vain palkansaajaa.

Hakijan oma-aloitteinen tiedonantovelvollisuus

Luettelon kohdassa 4 hakija velvoitetaan ilmoittamaan etuuden maksajalle oma-aloitteisesti työttömyyden jatkumisesta. Työttömyyskassojen yhteisjärjestö on omassa lausunnossaan ehdottanut em. kohtaa muutettavaksi siten, että hakija velvoitettaisiin ilmoittamaan oma-aloitteisesti työttömyysetuuden maksajalle työttömyyden päättymisestä ja päättymisajankohdasta. Työttömyyskassojen Yhteisjärjestön lausunnossa todetaan myös, että syy, miksi työttömyys päättyy, ei ole etuuden maksajalle välttämätön tieto.

Myös SYT-kassa toteaa, että em. kohdan muuttaminen siten, että hakija velvoitettaisiin ilmoittamaan oma-aloitteisesti maksajalle työttömyyden päättymisestä ja päättymisajankohdasta on hyvä muutosehdotus, mutta SYT-kassa pitää työttömyyden päättymisen syyn ilmoittamista etuuden maksajalle oleellisena tietona. Hallintolain 2 luvun 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. SYT-kassa katsoo, päättymissyyn ilmoittamatta jättäminen voi johtaa hakijan kohdalla etuusoikeuden menetykseen. Henkilön asema (yrittäjä, palkansaaja tai omaa työtä tekevä) ratkaisee, minkä kassan jäseneksi hän voi liittyä, mitä työssäoloheitoa työ kerryttää vai kertyykö työssäoloheito ollenkaan (oma työ). Työttömyyskassojen tulisi voida ohjata hakijat työttömyyden päättymistiedon perusteella oikeaan työttömyyskassaan. Esim. Jos yrittäjäkassan jäsen on aloittanut palkkatyön, SYT-kassa katsoo, että yrittäjäkassan tulisi informoida hakijaa mahdollisesta palkansaajakassaan siirtymisestä ja päinvastoin.

Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa

Merja Jokinen
kassanjohtaja
p. 050 5966000